

SAMORZĄD MIEJSKI

Miesięcznik Związku Miast Polskich

Nr 9 (222) PAŹDZIERNIK 2015

ISBN 1730-5187

25
lat
SAMORZĄDNOŚCI

Nowe prawo dla samorządów

Ustawa o rewitalizacji podpisana przez Prezydenta RP

Rząd przyjął Krajową Politykę Miejską

W NUMERZE

ZE ZWIĄZKU

V Podczas posiedzenia w Drawsku Pomorskim 23 października br. członkowie Zarządu ZMP zajęli negatywne stanowisko wobec zamiaru wydania przez Ministerstwo Środowiska rozporządzenia ws. szczegółowego sposobu selektywnej zbiórki odpadów komunalnych.

VI To już 19. konferencja z cyklu Spotkania Biur Promocji organizowana przez Związek Miast Polskich dla pracowników samorządowych z miast zajmujących się promocją i PR, która tym razem odbyła się w Mielcu, w dniach 1-2 października 2015 r. Tematem tegorocznej edycji były „Inwestycje w gminach. Samorząd po 25 latach”.

KRONIKA KRAJOWA

VIII 20 października 2015 r. Rada Ministrów podjęła uchwałę w sprawie przyjęcia Krajowej Polityki Miejskiej. To pierwsza polska polityka miejska, która wyznacza pożądane kierunki rozwoju miast, o co od wielu lat zabiegał Związek Miast Polskich.

PROJEKT NORWESKI 2

X W konkursie „Samorządowy Lider Zarządzania - Razem dla rozwoju” zostaną zidentyfikowane i nagrodzone najciekawsze przykłady praktycznie stosowanych metod i narzędzi współpracy międzysamorządowej oraz współpracy jednostek samorządu z podmiotami z innych sektorów.

KRONIKA ZAGRANICZNA

XIII 10 lat temu została opublikowana przez Radę Gmin i Regionów Europy (CEMR) Europejska Karta równości kobiet i mężczyzn w życiu lokalnym. Dokument zawierający regulacje i zalecenia równościowe dla samorządów, opracowali eksperci w ścisłej współpracy z kobietami pochodzącymi z wyboru.

MIASTA JUBILEUSZOWE

XIV Jeśli patrzeć na trend rozwojowy, to teraz Limanowa pnie się do góry. Myślę, że to widać, udaje nam się sporo zmieniać. Staramy się, żeby Limanowa będąc małym, spokojnym i bezpiecznym miastem, posiadała jednak udogodnienia i walory, które mają większe miasta - mówi burmistrz Limanowej Władysław Bieda. W tym roku miasto obchodzi 450-lecie nadania praw miejskich.

Na okładce: Limanowa z lotu ptaka.
Fot. Archiwum UM

Ustawa o rewitalizacji

Podpisana przez Prezydenta RP

Ponad 200 przedstawicieli urzędów miast, urzędów marszałkowskich, architektów, urbanistów, przedstawicieli uczelni wyższych i przedsiębiorstw wzięło udział 9 października 2015 r. w konferencji „Ustawa o rewitalizacji. Szanse i wyzwania”, zorganizowanej przez Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju, Związek Miast Polskich oraz Śląski Związek Gmin i Powiatów.

Tego samego dnia Sejm RP rozpatrzył poprawki Senatu RP, 12 października przekazał ustawę Prezydentowi RP, który ją podpisał 28 października.

Podczas konferencji zaprezentowano najważniejsze uregulowania zawarte w ustawie o rewitalizacji. To już ósmy projekt ustawy dotyczącej rewitalizacji. Ten ma rodowód samorządowy, bowiem został oparty na projekcie przygotowanym przez ZMP i ŚZGiP, chociaż ostateczna wersja różni się od tej, która została wręczona

to kompleksowy proces przemian społecznych, ekonomicznych, przestrzennych i technicznych służących wyprowadzeniu ze stanu kryzysowego najbardziej zdegradowanych obszarów. Różnorodne działania, służące rewitalizacji, powinny być skoncentrowane terytorialnie i prowadzone w sposób zaplanowany i skoordynowany, przez wypracowanie i realizację gminnych programów rewitalizacji. Wiceprezes ZMP, **Marcin Pluta** podkreślał walory ustawy o rewitalizacji, a przede wszystkim jej

ministerowi rozwoju regionalnego podczas Kongresu Miast Polskich w Krakowie 2013 roku. Prace nad projektem ustawy o rewitalizacji prowadzone były przez Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju z udziałem przedstawicieli miast, organizacji społecznych, urbanistów, ekspertów, organizacji samorządowych.

Wiceminister **Paweł Orłowski** zwracał uwagę, że rewitalizacja ma stanowić zespół działań, których celem jest pełne przywrócenie do życia konkretnego obszaru, aby poprawie uległa jakość życia jego mieszkańców. Dodał, że zgodnie z zapisami projektu Krajowej Polityki Miejskiej,

społeczny aspekt, oparcie lokalnych strategii na konsultacjach z mieszkańcami oraz możliwość tworzenia Specjalnych Stref Rewitalizacji. Zapisy dotyczące partycypacji interesariuszy i współuczestnictwa mieszkańców w procesie rewitalizacji docenił też **Jakub Wygnański**, prezes Stoczni. Zwracał uwagę jednak na konieczność zwracania się w procesie konsultacji do grup o niskim kapitale społecznym, np. seniorów.

Ustawa o rewitalizacji ma charakter dobrowolny i tworzy prawne możliwości dla rewitalizacji w Polsce, których obecnie brakuje. Wprowadza ramy formalnoprawne przygotowania i prowadzenia procesów komplek-

sowej rewitalizacji obszarów zdegradowanych. Definiuje podstawowe pojęcia – przede wszystkim zaś samo pojęcie rewitalizacji. Ustanawia przygotowanie, koordynowanie i tworzenie warunków do prowadzenia rewitalizacji, jej prowadzenie w zakresie właściwości gminy, jako jej fakultatywne zadanie własne. Reguluje zawartość i tryb powstawania gminnego programu rewitalizacji – jako podstawy prowadzenia przez gminy działań w tym, zakresie.

Proponuje też katalog zachęt dla gmin i innych interesariuszy procesów rewitalizacji i wprowadza zasadę partycypacji, aby zwiększyć w ten sposób uspołecznienie działań rewitalizacyjnych. Rozwiązaniem wzmacniającym uczestnictwo mieszkańców w tych procesach jest instytucja Komitetu Rewitalizacji, czyli forum opiniującego i doradczego, w skład którego wejdą przedstawiciele gminy i lokalnej społeczności. Komitet będzie współpracował z samorządem w czasie przygotowania i realizacji procesu rewitalizacji.

Regulacja umożliwia również wprowadzenie Specjalnej Strefy Rewitalizacji i ustanowienie na jej obszarze szeregu rozwiązań prawnych wspomagających przeprowadzenie tego procesu. Ustawa przewiduje też szereg

zmian w ustawach odrębnych, w tym wprowadzenie dodatkowego instrumentu planowania przestrzennego dla obszarów zdegradowanych – miejscowego planu rewitalizacji (specjalnej formy miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego). Wszystkie te rozwiązania mają na celu ułatwienie prowadzenia rewitalizacji w gminach.

Paweł Orłowski podziękował przedstawicielom korporacji samorządowych za współpracę przy projekcie i zaznaczył, że praca nad tą regulacją była w Sejmie i Senacie zgodna i dobra.

Fot. 2 x J. Proniewicz

Ministerstwo prowadzi również pilotaże tak, aby wypracować modelowe rozwiązania dotyczące rewitalizacji. Projekty pilotażowe realizowane są w Łodzi, Wałbrzychu i Bytomiu. Wynikami działań będą wzorcowe dokumenty, rozwiązania i techniki, dobre praktyki itp. Będą one sukcesywnie udostępniane w ramach Centrum Wiedzy o Rewitalizacji, aby służyć wszyst-

kim gminom planującym i prowadzącym rewitalizację.

Na szeroko rozumiane działania rewitalizacyjne na lata 2014-2020 przewidziano 25 mld zł, z czego 22 mld zł będzie pochodzić z programów unijnych (ok. 15 mld zł z regionalnych, 7 mld z krajowych), a 3 mld ze środków budżetu państwa oraz samorządów.

Jak podkreślał minister P. Orłowski, rewitalizacja to trudny proces, wymagający dużego zaangażowania środków, który będzie potrzebował włączenia do niego zasobów prywatnych (PPP) i stworzenia celowego funduszu krajowego. **Radosław Stępień**, wiceprezes Banku Gospodarstwa Krajowego natomiast namawiał samorządowców do montażu finansowych, dzielenia przedsięwzięcia na funkcje (komercyjne i publiczne) i poszukiwania różnych źródeł finansowania, a także do korzystania ze środków zwrotnych. – *Do tego jednak będą potrzebni politycy finansowi w miastach* – stwierdził **Andrzej Porawski**, dyrektor Biura ZMP.

(jp)

Więcej na ten temat w [prezentacji MiR](#) oraz na [stronie internetowej ministerstwa](#).

Prezydent podpisał ustawę metropolitalną

Nowe prawo dla samorządów

Prezydent Andrzej Duda podpisał uchwaloną przez Sejm 9 października 2015 r. ustawę metropolitalną. Umożliwia ona powoływanie związków metropolitalnych.

Ustawa pozwoli m.in. na zorganizowanie wspólnej polityki rozwoju i zintegrowanego systemu transportu publicznego na obszarze metropolitalnym. Określa ona zasady i tryb tworzenia oraz działania związku metropolitalnego, stanowiącego formę współpracy gmin i powiatów na danym obszarze. Związki te mają działać w spójnej przestrzennie sferze oddziaływania miasta, które jest siedzibą wojewody lub sejmiku województwa. Metropolia powinna posiadać silne powiązania funkcjonalne i charakteryzować się zaawansowanymi procesami

urbanizacyjnymi. Musi być zamieszkała przez co najmniej 500 tys. mieszkańców. W skład związku metropolitalnego wchodzić mają: gminy położone w granicach obszaru metropolitalnego i powiaty, na obszarze których leży co najmniej jedna gmina położona w granicach obszaru metropolitalnego. Granice poszczególnych obszarów metropolitalnych ustalać będzie Rada Ministrów w drodze rozporządzenia.

Wśród zadań związku metropolitalnego znajdują się m.in.: kształtowanie ładu przestrzennego oraz rozwój obszaru związku, współdziałanie w usta-

łaniu przebiegu dróg krajowych i wojewódzkich na danym obszarze oraz promocja metropolii.

Dzięki utworzeniu metropolii możliwe będzie zintegrowanie publicznego transportu, tj. zwiększenie atrakcyjności komunikacji publicznej dzięki zmianie stref biletowych czy obniżeniu cen biletów w drugiej strefie.

Zgodnie z ustawą nadzór nad działalnością związku metropolitalnego sprawować będzie Prezes Rady Ministrów oraz wojewoda, a w zakresie spraw finansowych – regionalna izba obrachunkowa.

Ustawa wejdzie w życie 1 stycznia 2016 roku.

[Ustawa o związkach metropolitalnych.](#)

(epe)

Z Komisji Wspólnej...

Samorządowy projekt odrzucony

Rząd odrzucił samorządową propozycję nowelizacji ustawy o dochodach JST, która zakładała, że subwencja ogólna będzie uzupełniana o część rekompensującą dochody utracone w wyniku zmian w ustawach dotyczących dochodów własnych JST.

Nowelizacja miała przywrócić do systemu dochodów JST część rekompensującą subwencji ogólnej, tak jak to było w polskim prawie do 2003 roku. Usunięcie zasady rekompensowania JST ubytków, jakie w ich dochodach własnych powodują zmiany prawne, przyczyniło się do powstania znaczących ubytków w dochodach JST. Samorządy najboleśniej odczuły wprowadzenie ulgi podatkowej na dzieci, zmiany w podatku CIT oraz zmiany w definicji budowliny w Prawie budowlanym, skutkujące obniżeniem wpływów z podatku od nieruchomości, wreszcie – liczne zwolnienia z podatku od nieruchomości.

Jak tłumaczyła **Hanna Majszczyk**, wiceminister finansów, opinia negatywna rządu wynika z założenia, że obciążenia są wynikiem prac parlamentu, a nie rządu. Parlament zaś ma prawo podejmować decyzje, które równo obciążają budżet państwa i budżety JST. Projekt samorządowy działałby tylko w jedną stronę – na korzyść samorządu.

- Naturalne powinno być, że JST również partycypują w obciążeniach nakładanych przez ustawy. Miejscem dyskusji o tym, jakie skutki negatywne lub pozytywne są wprowadzane, jest ta Komisja, a jej opinia jest zawsze przedstawiana parlamentowi do wglądu i oceny – wyjaśniała wiceminister Majszczyk.

Jej zdaniem, gdyby przyjąć projekt samorządowy, również wszelkie obciążenia winny być podzielone równo, np. składki do Unii Europejskiej, które w tym roku wynoszą aż 18 mld zł.

Pożegnanie rządu

Jako że wynik październikowych wyborów zmienił układ sił w parlamencie i wkrótce powstanie nowy rząd, **Andrzej Halicki**, współprzewodniczący Komisji Wspólnej ze strony rządowej pożegnał się z samorządowcami:

- To ostatnie posiedzenie z moim udziałem w tej roli. Chciałbym państwu serdecznie podziękować. Myślę, że to był dobry rok dla nas wspólnie. Taki rok bardzo intensywnej, dobrej współpracy.

Halicki przypomniał też, że przez ostatnie 12 miesięcy udało się uchwalić nową ustawę samorządową, ustawę o funduszu sołeckim oraz ustawę metropolitalną.

Plany gospodarowania wodami i mapy ryzyka powodziowego

Samorządowcy nie zaopiniowali pakietu rozporządzeń dotyczących aktualizacji planów zagospodarowania wodami na obszarze dorzeczy poszczególnych rzek Polski oraz pakietu dotyczącego planów

Podczas październikowego posiedzenia Komisji Wspólnej Andrzej Halicki pożegnał się z samorządowcami.

Fot. H. Hendrysiak

zarządzania ryzykiem powodziowym. Skierowali je na zespół roboczy (zaplanowany na 4 listopada br.), w którym dodatkowo mają wziąć udział samorządowi eksperci w tych sprawach, przedstawiciele m.in. Świnoujścia, Gdańska i Wrocławia, a także Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej i autorzy map ryzyka powodziowego. Zespół wyda opinię wiążącą.

- Mamy wątpliwości dotyczące obowiązku uwzględnienia map ryzyka powodziowego w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego. Nie została bowiem ostatecznie załatwiona - mimo starań ze strony rządu - kwestia odpowiedzialności odszkodowawczej. Tzw. mała nowelizacja ustawy o pzp została tak późno zgłoszona, że nie prze-

szła przez parlament – mówił **Andrzej Porawski**, sekretarz strony samorządowej. Poinformował też, że ZMP zamówił wyczerpującą opinię prawną dotyczącą odpowiedzialności odszkodowawczej gmin, którą udostępni, by zespół specjalistów mógł omówić te kwestie. Gminy obawiają się bowiem, że w wyniku zmiany prawa zostaną pociągnięte do wypłacenia ogromnych odszkodowań za zakaz zabudowy na terenach, na których wcześniej tego zakazu nie było i dla których wydawały zgody na budowę.

Mapy ryzyka do poprawki

Samorządowcy mają też uwagi co do jakości map. Wynikają one z konkretnych opinii, np. Urzędu Morskiego w Szczecinie, który negatywnie zaopiniował mapę ryzyka powodziowego dotyczącego Świnoujścia. Wynika z niej, że 100% obszaru miasta jest objęte zakazem zabudowy. Podobne uwagi zgłasza Gdańsk, a z kolei Wrocław wskazuje, że mapy nie uwzględniają inwestycji dokonanych po powodzi z 1997 roku, mających na celu zabezpieczenie miasta przed powodzią.

Dorota Niedziela, wiceminister środowiska zwróciła uwagę, że wiele spośród zgłaszanych postulatów wykracza poza same projekty rozporządzeń. Zgodziła się dyskutować na ten temat, choć z zastrzeżeniem, że to zakres Prawa wodnego. Zapewniła też, że rząd przygotował już system weryfikacji map ryzyka.

Samorządowcy chcą zmian w klasyfikacji budżetowej

Przy okazji omawiania projektu nowelizacji rozporządzenia o szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych samorządowcy zgłosili postulat dyskusji na temat klasyfikacji budżetowej, w tym wykreślenia dwóch rozdziałów dotyczących organizowania nauki w szkole dla uczniów ze specjalnymi potrzebami. Do tej pory minister finansów nie uwzględnił wielokrotnie ponawianych wniosków strony samorządowej o ich wykreślenie. Ustalono, że resort finansów przygotuje zestawienie postulatów, które samorządowcy w przeszłości składali do klasyfikacji budżetowej, a następnie odbędzie się dyskusja nad nimi.

hh

Zarząd ZMP w Drawsku Pomorskim

Pomoc przy konsolidacji VAT

Podczas posiedzenia w Drawsku Pomorskim 23 października br. członkowie Zarządu ZMP zajęli negatywne stanowisko wobec zamiaru wydania przez Ministerstwo Środowiska rozporządzenia ws. szczegółowego sposobu selektywnej zbiórki odpadów komunalnych.

Zaakceptowano, choć z uwagami, projekt uchwały Rady Ministrów w sprawie „Aktualizacji Krajowego Planu Gospodarki Odpadami 2014.” Zastrzeżenia dotyczyły m.in.: braku odniesienia o dopuszczalności świadczenia usług odbioru odpadów komunalnych w formule in house, braku rygorystycznych zasad używania opakowań trudno degradowalnych, nieuwzględnienia postępu technologicznego i technicznego w dziedzinie produkcji opakowań oraz ujednolicenia systemu selektywnej zbiórki odpadów komunalnych.

Członkowie Zarządu podjęli stanowisko w sprawie zamiaru wydania przez MŚ rozporządzenia w sprawie **szczegółowego sposobu selektywnej zbiórki odpadów komunalnych**, w którym wyrażono zaniepokojenie planowanymi zmianami. Próba wprowadzenie w gminach jednolitych zasad selektywnej zbiórki odpadów komunalnych „u źródła” jest zdecydowanie spóźniona. Jest też zbyt daleko

idącą ingerencją w przyjętą w gminach politykę ochrony środowiska opartą na istniejącym prawie. Gminy podjęły ogromny wysiłek organizacyjny związany z wdrożeniem systemów selektywnej zbiórki odpadów, pozwalający na osiągnięcie wskazanych w ustawie o utrzymaniu czystości i porządku w gminach poziomów recyklingu i przygotowania do ponownego użycia określonych frakcji odpadów komunalnych. Wprowadzenie w tej chwili nowych rozwiązań prawnych może przekreślić dotychczasowe działania, generując dodatkowe koszty, które przełożą się na wzrost stawek opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi dla mieszkańców. Podjęcie ewentualnych prac nad takim rozporządzeniem powinno być poprzedzone szczegółową analizą, a wszelkie ewentualne działania legislacyjne w tej kwestii powinny gwarantować odpowiednie okresy przejściowe. Rozwiązania muszą uwzględniać dotychczasowe praktyki.

Samorządowcy z miast omówili sytuację JST po wyroku Trybunału Sprawiedliwości UE w sprawie **podatku VAT w gminach**. W świetle najnowszego orzecznictwa krajowego i unijnego podatnikiem VAT jest tylko gmina, a nie samorządowa jednostka budżetowa czy zakład budżetowy. To oznacza konieczność przeorganizowania rozliczeń z fiskusem. Wiele miast nie jest przygotowanych do takiej konsolidacji, a będzie to zadanie trudne i pracochłonne. ZMP pomoże w tej dziedzinie swoim miastom, organizując trzy makroregionalne konferencje z udziałem ekspertów i skarbników, którzy wprowadzili już konsolidację VAT.

W opinii Związku, gminy powinny mieć prawo wyboru własnego sposobu ustalania przewspółczynnika, który ma obowiązywać od 2016 roku. Zaopiniowano projekt rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie **sposobu określania wykorzystania nabywanych towarów i usług do celów działalności gospodarczej w przypadku niektórych podatników**, zwracając szczególną uwagę na to, że brakuje precyzji w tym dokumencie, co może powodować represje w stosunku do JST ze strony urzędów skarbowych. Nieuprawnione jest ograniczenie swobody wyboru określenia proporcji. Ustawodawca wskazywał na swobodę w tym zakresie, natomiast w projekcie w przypadku JST została ona ograniczona poprzez wskazanie jednego sposobu odliczenia podatku VAT na podstawie wzoru wskazanego

w tej regulacji. Zgłoszono ponadto liczne uwagi szczegółowe do tego rozporządzenia, w tym przesunięcie terminu wejścia przepisów od stycznia 2017 roku.

Negatywnie zaopiniowano projekt ustawy o **drogach publicznych**, który wprowadza obowiązek stosowania przez JST obniżonych opłat za zajęcie pasa drogowego dla obiektów i urządzeń infrastruktury telekomunikacyjnej. Zdaniem członków Zarządu ZMP, zmiany spowodują obniżenie dochodów JST i uprzywilejowanie określonej grupy przedsiębiorców, w tym komercyjnych, realizujących sieci telekomunikacyjne.

Przedstawiciele miast członkowskich ZMP zasiadający w Zarządzie ZMP dyskutowali nad rozporządzeniem RM w sprawie **przyjęcia planu zarządzania ryzykiem powodziowym** dla obszaru dorzecza:

Odry; Pregoty; Wisły. Związek zamówił opinię prawną, która rozstrzyga kwestię odszkodowań – roszczenia powinien wypłacać ten, który wprowadził zmiany. Rozporządzenie zaopiniowano negatywnie, ponieważ jest oparte w wielu przypadkach na nieprawidłowych mapach zagrożenia powodziowego, które zostały sporządzane przy użyciu nowych technologii w oparciu o stare założenia i czyste hipotezy. Prawidłowo wykonane mapy zagrożenia powodziowego powinny identyfikować rzeczywiste zagrożenia.

Zajęto także stanowisko w sprawie **definicji budowli** w ustawie o podatkach i opłatach lokalnych, na podstawie opinii prawnej Kancelarii Ziemiński&Partners.

Aktualna definicja powoduje niepewność po stronie podatnika i organu podatkowego. Konieczna jest pilna nowelizacja z uwagi na istniejące wątpliwości interpretacyjne, które wzmogła niedawna zmiana definicji obiektu budowlanego zawartej w Prawie budowlanym dokonana ustawą z 20 lutego br. Chodzi o opracowanie autonomicznej definicji, jasnej i pewnej regulacji. Dopracowania wymaga jedna z propozycji MF, która polega na stworzeniu zamkniętej definicji „budowli”, podobnej do definicji z Prawa budowlanego, bez tworzenia wykazu obiektów. Zdaniem ZMP, powinna być to jednak bardziej elastyczna formuła niż ta zaproponowana przez MF.

Joanna Proniewicz

Zarząd ZMP przyjął miasto Wołów w poczet członków ZMP.

Fot. J. Proniewicz

Spotkanie Biur Promocji w Mielcu

Zdeterminowani entuzjaści

To już 19. konferencja z cyklu Spotkania Biur Promocji organizowana przez Związek Miast Polskich dla pracowników samorządowych z miast zajmujących się promocją i PR, która tym razem odbyła się w Mielcu, w dniach 1-2 października 2015 roku.

Tematem tegorocznej edycji były „Inwestycje w gminach. Samorząd po 25 latach”. Rozmawiano o tym, jak przygotować ofertę inwestycyjną i jak współpracować z przedsiębiorcą chcącym ulokować inwestycję w danym mieście. Przyglądano się też jak funkcjonuje współpraca samorządu miasta Mielca z przedsiębiorcami w Specjalnej Strefie Ekonomicznej EURO-PARK Mielec.

Jak zapewniał **Jan Myśliwiec**, zastępca prezydenta Mielca, w sukcesie gospodarczym pomaga zawsze dobrze zmotywowana grupa ludzi i synergia. Jednym z najważniejszych zadań władz samorządowych jest tworzenie warunków dla nowych inwestycji. Tylko te gminy, które wykazują ogromne zaangażowanie i w których pracują pełni determinacji i wizji entuzjaści, osiągną sukces, mówiła **Joanna Wolff**, z-ca Dyrektora Departamentu Rozwoju Regionalnego z Polskiej Agencji Informacji i Inwestycji Zagranicznych (PALIIZ). Niezbędne jest także profesjonalne przygotowanie oferty inwestycyjnej i przestrzeganie standardów obsługi inwestora.

Aktualne tendencje

Zadaniem PALIIZ-u jest m.in. wszechstronna pomoc inwestorom, którzy chcą wejść na polski rynek, wspieranie już istniejących firm, dostęp do kompleksowych informacji dotyczących gospodarki i kreowanie pozytywnego wizerunku Polski w świecie. Przy realizacji tych zadań PALIIZ współpracuje z Ministerstwem Gospodarki oraz partnerami regionalnymi – Centrami Obsługi Inwestorów, Specjalnymi Strefami Ekonomicznymi, Agencjami Rozwoju Regionalnego i samorządami.

Agencja obecnie obsługuje 172 projekty inwestycyjne o łącznej wartości 4 mld EURO, które obejmują takie sektory jak: nowoczesne usługi (BPO), przemysł motoryzacyjny, lotniczy, badania i rozwój. Inwestorzy pochodzą najczęściej z USA, Niemiec, Francji, Włoch i Japonii. Dyrektor departamentu z PALIIZ przedstawiła też zauważalne ten-

dencje dotyczące zgłaszanych projektów inwestycyjnych. Najwięcej zapytań ofertowych dotyczy sektora nowoczesnych usług, a w dziedzinie produkcji inwestorzy szukają przede wszystkim gotowych hal produkcyjnych, które chcą wydzierżawić lub wziąć w leasing, a także BTS (obiektów typu „built to suit” czyli „szytych na miarę”).

Zachęty i oczekiwania

Nie na wszystko gminy mają wpływ (korzystne położenie, podaż siły roboczej, ceny surowców itp.), jednak mogą oddziaływać na wiele czynników, które odgrywają istotną rolę w pozyskiwaniu

finansowania, dostępności władz miasta (cykliczne spotkania czy konsultacje) oraz oddziaływania na lokalny system szkolnictwa (dostosowanie oferty edukacyjnej do potrzeb lokalnego rynku pracy).

Warto pamiętać, że większość pozytywnych nowych inwestycji to projekty reinwestycyjne (ok. 60%). Dlatego trzeba dbać o tych, którzy już zainwestowali na naszym terenie. Wiedzą o tym dobrze władze miejskie Piły, gdzie odbywają się regularne spotkania z przedsiębiorcami i szkołami wyższymi, dzięki czemu zapewnia się podaż pracy i wiadomo, jakie kierunki powinni kończyć absolwenci, żeby znaleźć zatrudnienie.

Niezbędna wiedza

Przedstawiciele samorządów mogą korzystać ze szkoleń i staży organizowanych przez PALIIZ, które pozwolą im zapewnić obsługę inwestorów na

W spotkaniu wzięło udział około 50 przedstawicieli urzędów miejskich

nowych inwestycji, m.in. na dostępność terenów pod inwestycje, ich infrastrukturę techniczną, odpowiednio przygotowaną ofertę inwestycyjną, jakość obsługi inwestora w urzędzie, lokalne zachęty podatkowe czy nastawienie mieszkańców do inwestycji zagranicznych poprzez promowanie postaw przyjaznych dla przedsiębiorczości.

Inwestorzy, w opinii J. Wolff, oczekują od JST głównie aktywności i szybkości w działaniach urzędników (czas wydawania decyzji), wprowadzenia zasady „one-stop-shop”, czyli jednego okienka, dostępu do informacji kluczowych dla przedsiębiorcy, wsparcia w pozyskiwaniu

najwyższym poziomie w zakresie baz danych (ofert przygotowanych wg formatów „site check list” – greenfield i formatki hali – brownfield wraz z załącznikami w postaci mapek i zdjęć) czy obsługi inwestora. W promocji inwestycyjnej ważne jest spełnienie kilku warunków, takich jak: aktualizowanie na stronie ofert inwestycyjnych (w języku polskim i angielskim), wyznaczenie jednej osoby dla inwestora, która prowadzi go od początku do końca, trzymanie korespondencji w jednym miejscu (w tym w wersji papierowej), zachowanie zasad savoir-vivre podczas wizyty inwestora czy umiej-

scowienie Centrum Obsługi Inwestora w reprezentacyjnym budynku.

Kadra zajmująca się inwestorami musi posiadać wyższe wykształcenie i wykazywać się nie tylko znajomością języków obcych, ale też wysoką kulturą osobistą, elastycznością, asertywnością, komunikatywnością i odpornością na stres. - Warto spojrzeć na gminę jak na przedsiębiorstwo z tą różnicą, że najistotniejszym celem firmy jest maksymalizacja zysków, a dla władz lokalnych czy regionalnych stałe podnoszenie jakości życia jej mieszkańców – radziła J. Wolff.

Zakładka i konkrety

W działaniach promocyjnych należy pokazywać potencjalnym inwestorom atuty gminy jako przewagi nad konkurencją i korzyści dla inwestora z ulokowania biznesu właśnie w danej lokalizacji. Zasadniczą częścią promocji wobec inwestorów jest strona internetowa, która jest elementem marketingu bezpośredniego i wizytówką gminy. Jak pokazują badania, rośnie jej znaczenie jako skutecznej techniki marketingowej. Warto skorzystać w tej materii z wzorca przygotowanego przez PAIILZ, do czego zachęcał **Mirosław Odziemczyk**, pełnomocnik Zarządu ds. SSE. Zasady projektowania serwisu zostały oparte na artykule Jacoba Nielsena „Top Ten Guidelines for Homepage Usability”.

Proponuje się przede wszystkim umieszczenie na stronie głównej miasta lub gminy po lewej stronie, zaraz pod logotypem, zakładki o nazwie „Invest in (nazwa gminy)”, pod którą będą się mieścić wszystkie niezbędne informacje dla potencjalnego inwestora, przynajmniej w dwóch wersjach językowych - polskiej i angielskiej. Na stronie głównej można dodatkowo zamieścić najlepsze „flagowe” oferty inwestycyjne oraz wypowiedzi, podkreślające walory gminy, przedstawiciele firm, które zainwestowały w tym miejscu. W menu zakładki powinny znaleźć się następujące elementy: O gminie, Dlaczego warto tu zainwestować, Wsparcie dla inwestora, Oferty inwestycyjne i Kontakt (do konkretnej osoby). M. Odziemczyk zniechęcał do nadużywania grafiki i zamieszczania niepotrzebnych treści, takich jak np. wysokość bezrobocia. Wszelkie informacje powinny być aktualne i mieć odzwierciedlenie w faktach.

Portal należy budować z wykorzystaniem wsparcia zewnętrznego, ale za jego konstrukcję, zawartość i aktualizację powinien zawsze odpowiadać pracownik lub zespół o odpowiednich kwalifikacjach. Komunikacja za pomocą portalu wymaga planowania i monitorowania. Trzeba posiadać atrakcyjny portal, dlatego że oczekuje tego klient, w tym przypadku inwestor. Taką modelową stroną zbudowaną na podstawie zaleceń PAIILZ posiada **Rawicz**.

Konferencji towarzyszył XIV Przegląd Materiałów Promocyjnych, dzięki któremu urzędnicy z miast mogli wymieniać doświadczenia i dzielić się pomysłami dotyczącymi wydawnictw, materiałów i gadżetów reklamowych.

Uczestnicy zwiedzili Specjalną Strefę Ekonomiczną w Mielcu i wieżę lotniczą, skąd mieli okazję oglądać start i lądowanie samolotu Piper Seneca z mieleckiej szkoły pilotażu Royal Star Aero. Poznali historię i obecną produkcję Polskich Zakładów Lotniczych oraz technologię produkcji polskich klocków COBI.

Fot. 3 x J. Proniewicz

Oczami inwestora

Sporządzając ofertę inwestycją, warto spojrzeć na nią oczami inwestora - kilkanaście uwagami podzielił się z uczestnikami **Andrzej Zabieglński**, wiceprezes SSE Katowice. Największy wpływ, jak pokazują wyniki badań przeprowadzonych przez Europejski Instytut Marketingu Miejs, przy podejmowaniu decyzji inwestycyjnej wywarły na inwestorze takie zdarzenia jak: wizyta na terenie przyszłej lokalizacji, rozmowa z władzami lokalnymi oraz z przedstawicielami innych firm. Należy pamiętać o takich trzech zasadach, że zasoby są atrakcyjne, jeśli rynek uzna je za takie, nie można oferować wszystkiego i to lepiej niż inni, atrakcyjność miejsca jest kategorią względną, postrzeganą i oce-

nianą na tle innych miejsc. Były samorządowiec wskazywał na błędy w foldrach gmin, które są często uznawane za źródło pierwszej informacji, takie jak: nie do końca prawdziwe treści, nadużywanie określeń, niedopasowanie tematu przekazu do odbiorcy, oparcie się tylko o język polski. Oferta inwestycyjna powinna być przejrzysta i konkretna, bez niepotrzebnych informacji takich jak opisy przyrodnicze czy trasy ścieżek rowerowych. O atrakcyjności inwestycyjnej miasta decyduje zwykle: wieloletnia strategia rozwoju miasta i posiadania planów zagospodarowania przestrzennego, dostępność dobrych ośrodków edukacyjnych budujących kapitał ludzi (szkolnictwo zawodowe), właściwe relacje między sektorem publicznym a prywatnym oraz dobre przywództwo.

Przedsiębiorczy Mielec

Przedstawiciele miast mogli również wysłuchać prezentacji gospodarzy - „Tu rozwijają się skrzydła”, która była poświęcona walorom inwestycyjnym miasta oraz współpracy ze Specjalną Strefą Ekonomiczną Mielec i Agencją Rozwoju Przemysłu. **EURO-PARK MIELEC** jest pierwszą polską specjalną strefą ekonomiczną powstałą w 1995 r. w czasie trudnego okresu transformacji polskiej gospodarki. Utworzenie strefy pozwoliło na przełamanie tradycyjnej monokultury przemysłowej. Nastąpiła dywersyfikacja potencjału korporacyjnego. Zatrudnieni pracują tu w takich branżach jak m.in.: przemysł lotniczy, opakowań, spożywczy, farmaceutyczny, motoryzacyjny. Wydano do tej pory 320 zezwoleń na prowadzenie działalności na inwestycje o wartości 7,2 mld PLN; w okolicy Mielca jest zatrudnionych w SSE 17 tysięcy osób. 67% zaangażowanego kapitału pochodzi z zagranicy. Obok istniejącego inkubatora przedsiębiorczości powstaje tu Inkubator Nowoczesnych Technologii, prowadzona jest współpraca z AGH i rozwija się szkolnictwo zawodowe. W planach jest powstanie Mieleckiej Izby Gospodarczej wspólnie z ARP, która ma konsolidować środowisko przedsiębiorców i usprawnić współpracę z samorządem (co możemy zrobić dla biznesu, a co biznes może zrobić dla miasta), a także zapewnić symbiozę między tymi grupami na następne lata.

Joanna Proniewicz

Prezentacje z konferencji są dostępne tutaj.

Przyjęto pierwszą polską politykę miejską

Dla rozwoju miast

20 października 2015 r. Rada Ministrów podjęła uchwałę w sprawie przyjęcia Krajowej Polityki Miejskiej, która została przedłożona przez ministra infrastruktury i rozwoju. To pierwsza polska polityka miejska, która wyznacza pożądane kierunki rozwoju miast, o co od wielu lat zabiegał Związek Miast Polskich.

Długotrwałe starania Związku o nadanie odpowiedniej rangi problematyce rozwoju miast przyniosły wreszcie oczekiwane efekty.

Trochę historii

Warto przypomnieć ważne wydarzenia, które leżą u podstaw powstania tej regulacji. W 2011 roku zaprezentowano raport OECD (Organisation of Economic Co-operation and Development) na temat krajowej polityki miejskiej w Polsce, który został oparty na publikacji ówczesnego Ministerstwa Rozwoju Regionalnego o stanie miast polskich (2010 r.). W roku 2012 nastąpiła zmiana w ustawie o działach administracji rządowej, w wyniku której w dziale rozwój regionalny polityka miejska uzyskała status podobny jak polityka regionalna, a w marcu 2013 r. rząd przyjął założenia krajowej polityki miejskiej, pozytywnie zaopiniowane przez ZMP oraz Komisję Wspólną Rządu i Samorządu Terytorialnego. W marcu 2014 r. nastąpiła zmiana ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, w wyniku której w osobnym rozdziale nastąpiło ustawowe uregulowanie sposobu prowadzenia polityki miejskiej na szczeblu rządowym. W lipcu 2015 r. natomiast Sejm uchwalił ustawę o rewitalizacji, która w polskich warunkach jest kluczowym dla rozwoju miast, od wielu lat oczekiwanym aktem prawnym, opracowanym na podstawie projektu przygotowanego przez Związek Miast Polskich i Śląski Związek Gmin i Powiatów, po wszechstronnych konsultacjach z przedstawicielami miast.

Po szerokich konsultacjach

Przedłożony obecnie projekt Krajowej Polityki Miejskiej, został opracowany na podstawie wymienionych wyżej założeń, zgodnie z art. 21c ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju. KPM określa cele i wskazuje priorytety polityki rządu wobec miast, które są zgodne z przeprowadzoną wcześniej - z udziałem ZMP - diagnozą oraz uwzględ-

niają wyniki prowadzonych przez ponad dwa lata szerokich konsultacji.

Miasta są miejscem koncentracji nauki, usług publicznych i biznesu oraz rozwoju gospodarczego. W ostatnich latach polskie miasta rozwijały się dynamicznie, jednak ze względu na różne potencjały i uwarunkowania, rozwój ten był nierównomierny. Jednocześnie miasta często borykają się z wieloma problemami społecznymi, gospodarczymi i przestrzennymi.

Odpowiedzią na te wyzwania ma być Krajowa Polityka Miejska 2023.

Strategicznym celem Krajowej Polityki Miejskiej 2023 jest wzmocnienie zdolności miast i obszarów zurbanizowanych do zrównoważonego rozwoju i tworzenia miejsc pracy, a także poprawienie jakości życia mieszkańców.

Pożądane kierunki i szczegółowe wyzwania

KPM dotyczy wszystkich miast, niezależnie od ich wielkości czy położenia. Wskazuje na ich wagę i rolę w generowaniu wzrostu gospodarczego i tworzeniu miejsc pracy. Rozwojowi miast musi towarzyszyć poprawa jakości życia mieszkańców - funkcjonowanie w przyjaznej, harmonijnej przestrzeni miejskiej z dostępem do wysokiej jakości usług publicznych.

KPM nie zajmuje się wszystkimi elementami rozwoju miast. Wskazuje pożądane przez rząd kierunki rozwoju miast oraz ich obszarów funkcjonalnych, koncentrując się na 10 wątkach tematycznych: kształtowaniu przestrzeni, partycypacji publicznej, transporcie i mobilności miejskiej, niskiemisyjności i efektywności energetycznej, rewitalizacji, polityce inwestycyjnej, rozwoju gospodarczym, ochronie środowiska i adaptacji do zmian klimatu, demografii i zarządzaniu obszarami miejskimi.

Szczególny nacisk w tym dokumencie położono na takich wyzwaniach jak:

- racjonalne gospodarowanie przestrzenią (w tym zwłaszcza racjonalne jej planowanie i odwrócenie niekorzystnych trendów suburbanizacyjnych, czyli „rozlewania się miast”),

- dążenie do zrównoważonej mobilności miejskiej, a zwłaszcza preferowanie transportu ekologicznego (zbiorowego, rowerowego, ruchu pieszego),

- dążenie do zapewniania dostępnych, wysokiej jakości usług publicznych,

- rewitalizacja obszarów zdegradowanych na terenie miast;

- przygotowywanie miast do zmian klimatu, połączone z ochroną środowiska oraz radykalnym zwiększeniem efektywności energetycznej,

- stawianie czoła wyzwaniom demograficznym,

- wykorzystanie do rozwoju miast rosnącej aktywności mieszkańców,

- doskonalenie współpracy i współdziałania samorządów na terenie aglomeracji (miejskich obszarów funkcjonalnych).

Zalecenia dla JST i zobowiązania dla rządu

KPM respektuje samodzielność samorządu terytorialnego; treści odnoszące się do władz samorządowych powinny być traktowane jako pożądany kierunek rozwoju czy zbiór zaleceń. Sformułowano w niej również zobowiązania rządu do konkretnych działań. Wspólnym ich celem jest to, aby miasta były lepszym miejscem do pracy i życia oraz rozwijały się w sposób zrównoważony.

Dokument wytycza ponadto kierunki niezbędnych zmian w prawie (np. na rzecz silniejszego, realnego powiązania planowania przestrzennego z planowaniem transportu), zapowiada utworzenie centrów wiedzy, które będą w jednym miejscu gromadzić aktualne i dostępne informacje o działaniach na rzecz rozwoju miast, dobrych praktykach, wynikach pilotaży itp., a także wskazuje różne instrumenty (w tym dostępne fundusze unijne nowej perspektywy), z których rząd i samorząd mogą korzystać realizując jej zapisy.

Więcej informacji, w tym tekst przyjętego dokumentu KPM

(jp)

Europejska debata o przyszłości miast

Polityka miejska Unii

Kwestia polityki miejskiej w polityce spójności UE pojawiła się podczas niedawnego V Kongresu Urbanistyki Polskiej w Łodzi, zorganizowanego wspólnie przez Związek Miast Polskich i Towarzystwo Urbanistów Polskich.

Gościeniem spotkania był poseł do Parlamentu Europejskiego **Jan Olbrycht**, który zwrócił uwagę na to, jak ważną rolę miałyby do odegrania europejska polityka miejska, której wciąż brakuje.

9 września br. Parlament Europejski przyjął sprawozdanie w sprawie miejskiego wymiaru polityki UE. Popiera w nim zaproponowane przez Komisję Europejską stworzenie agendy miejskiej, lecz idzie o krok dalej i nawołuje, by z czasem przekształciła się ona w politykę miejską UE. Wzywa również do lepszej koordynacji polityk oraz instrumentów unijnych z wymiarem miejskim, do wprowadzenia terytorialnych analiz wpływu w odniesieniu do nowych aktów prawnych oraz do wdrażania wielopoziomowego modelu zarządzania oraz zasady partnerstwa.

W Sprawozdaniu na temat miejskiego wymiaru polityki UE czytamy, że Parlament Europejski stoi na stanowisku, iż strategię polityczną UE powinny wspierać miasteczka, miasta i miejskie obszary funkcjonalne oraz umożliwiać im osiągnięcie pełnego potencjału, tak by stały się one siłą napędową wzrostu gospodarczego, zatrudnienia, integracji społecznej i zrównoważonego rozwoju; w związku z tym wyraża przekonanie, że te miasteczka, miasta oraz miejskie obszary funkcjonalne muszą być ściślej związane z całym europejskim cyklem politycznym.

Inicjatywy wskazujące na duże zaangażowanie się europejskich instytucji w tematykę miejską w ostatnich latach pojawiały się i zniknęły. Pamiętamy przedsięwzięcia realizowane pod szyldem programu Urban. Polska w tych inicjatywach nie uczestniczyła - była w okresie przedakcesyjnym. Włączyła się w te działania, gdy sprawy te zdecydowano się przekazać rządowi poszczególnych państw. To one miały zająć się kwestiami miejskimi budując swoje programy miejskie.

- Skutek okazał się marny - mówił w Łodzi Jan Olbrycht. - W gruncie rzeczy władze poszczególnych państw albo chciały się tym zająć albo nie. To zależało od

tradycji, od doświadczeń, od tego, czy dane państwo posiadało swoją politykę miejską. W wielu państwach takiej polityki nie było. W Polsce też. I choć obecnie jesteśmy na etapie budowania pewnych podstaw krajowej polityki miejskiej, daleko nam do Francji, gdzie istnieje ministerstwo ds. miast.

Pewien przełom nastąpił, gdy zdano sobie sprawę, że stoją przed Europą nowe wyzwania, nowe możliwości rozwojowe, ale również trudności. Kamyczkiem, który przeważał szalę uwagi były rozruchy w trudnych dzielnicach europejskich miast. Jednocześnie zaczęto obserwować radykalną urbanizację w krajach wschodnich. Wówczas zainteresowanie miastami znacznie wzrosło.

- Zorientowano się, że mamy do czynienia z pewnymi procesami, które zaczynają się wymykać - przypominał gość Kongresu. - *Rozlewanie się miast, depopulacja, nadmierna rywalizacja miast między sobą, wzajemne wyniszczanie się - te zjawiska zaczęły przybierać dużą skalę i rodzić poważne skutki.*

Najpierw kwestie miejskie zaczęły pojawiać się w różnych politykach unijnych, np. transportowej. Parlament Europejski naciskał, by Komisja Europejska zajęła się nie tylko kwestią pieniędzy dla miast, ale również modelem miasta europejskiego. Nie po to, żeby je ujednolicić, lecz by uniknąć pewnych negatywnych zjawisk.

- W okresie programowania 2014-20 można zwrócić uwagę na kilka elementów, które wywalczyliśmy wspólnie. To po pierwsze zmiana sposobu myślenia - wymiar miejski zaczyna być bardzo ważny, pokazuje, że nie wystarczy mówić o polityce regionalnej. W związku z tym zaczęły pojawiać się różne pomysły również w tych dokumentach, które dziś są w Polsce, a które dotyczą możliwości finansowania z pieniędzy europejskich zjawisk dotyczących miast. To np. kwestia budownictwa mieszkaniowego, które dziś można realizować z pieniędzy europejskich, to kwestia transportu w miastach, rewitalizacji miast z pieniędzy europejskich, odtwarzania tere-

nów zniszczonych, ale i zabezpieczenia dziedzictwa kulturowego. Jesteśmy więc świadkami poszerzenia pewnego zakresu.

Z drugiej strony - co mocno podkreślał J. Olbrycht - udało się namówić miasta do tego, by nie ograniczały się do działań w swoich granicach administracyjnych. Zdecydowano, by dać pieniądze tym, którzy współpracują ze swoimi sąsiadami w rozwiązywaniu problemów obszarów zurbanizowanych.

Obecnie w Unii Europejskiej toczy się kolejna dyskusja - wokół tzw. agendy miejskiej i tego, czym ona powinna być. Komisja Europejska uruchomiła grupy robocze, które pracują w trzech tematach: zielone miasta, inteligentne miasta (smart cities) i miasta włączające. Prace te mają na celu, przy udziale państw członkowskich i środowisk lokalnych, wyłonienie kilku zasadniczych kwestii, którymi powinna zająć się UE właśnie w agendzie miejskiej w najbliższych latach.

- *Agenda miejska powinna doprowadzić do skoordynowania na poziomie europejskim prac dotyczących kwestii miejskich z różnych polityk. Chodzi o to, żeby działania podejmowane w różnych miejscach miały komplementarny charakter* - mówi J. Olbrycht.

W Unii toczy się też rozmowa na temat sensownego wykorzystywania danych. Obecnie na temat miast prowadzonych jest bardzo wiele badań naukowych, finansowanych z pieniędzy europejskich. Europoseł przyznał, że urzędnicy unijni nie są zadowoleni ze stopnia przełożenia wyników tych badań na język polityki i praktycznego ich zastosowania.

- *Tak naprawdę istotne jest, co będzie po roku 2020, na ile problematyka miejska będzie zintegrowana, na ile będą opracowane narzędzia do oceny efektów, na ile będziemy w stanie używać pewnych instrumentów w polityce spójności, żeby unikać negatywnych procesów, jak choćby rozlewania się miast. Na ile będziemy gotowi do współpracy ze środowiskiem biznesu* - podkreślał. Pytanie, które dziś nurtuje wszystkich, to czy w przyszłości polityka spójności będzie dla najbardziej potrzebnych, czy dla wszystkich tak jak jest dzisiaj. Warto zapytać się, gdzie my wówczas będziemy. Czy mamy przygotowany swój plan na czas po roku 2020, czy mamy swoją politykę miejską i czy ona dotyczy tylko pieniędzy europejskich. To byłby niewłaściwy scenariusz.

(epe)

Konkurs „Samorządowy Lider Zarządzania - Razem dla rozwoju”

W stronę lepszego partnerstwa

To już druga edycja konkursu z cyklu „Samorządowy Lider Zarządzania”, zatytułowanego „Razem dla rozwoju”, którego celem jest zidentyfikowanie i nagrodzenie najciekawszych przykładów praktycznie stosowanych metod i narzędzi współpracy międzysamorządowej oraz współpracy jednostek samorządu z podmiotami z innych sektorów. Laureaci konkursu wezmą udział w wyjeździe studialnym do Norwegii.

Konkurs jest częścią projektu predefiniowanego, realizowanego przez Związek Miast Polskich ze środków Mechanizmu Finansowego EOG „Budowanie kompetencji do współpracy międzysamorządowej i międzysektorowej jako narzędzi rozwoju lokalnego i regionalnego”. Projekt realizowany jest w partnerstwie ze Związkiem Powiatów Polskich i Związkiem Gmin Wiejskich RP oraz Norweskim Związkiem Władz Lokalnych i Regionalnych.

Wspólnoty samorządowe stoją przed wyzwaniem rozwojowym w obliczu negatywnych tendencji demograficznych, społecznych czy gospodarczych, rosnących ograniczeń finansowych i dostępności funduszy UE w latach 2014-2020. Zmierzenie się z nimi będzie związane z koniecznością współpracy pomiędzy JST i z innymi podmiotami publicznymi, społecznymi i gospodarczymi, które działają na danym terenie. Jest to podyktowane względami ekonomicznymi i społecznymi, takimi jak niższe koszty i ponadgminny charakter zadań. Wiąże się ponadto z wielkim wysiłkiem koncepcyjnym i organizacyjnym. Trzeba bowiem pamiętać, że w Polsce tradycja takiej współpracy nie jest zbyt bogata.

Przykłady, na które czekają organizatorzy konkursu, mają dotyczyć stosowanych metod i narzędzi współpracy międzysamorządowej oraz współpracy jednostek samorządu z organizacjami pozarządowymi, podmiotami gospodarczymi, jednostkami naukowo-badawczymi, instytucjami administracji publicznej. Współpraca ta może być realizowana w formie stowarzyszeń JST, związków komunalnych, lokalnych grup działania lub wszelkich

porozumień o współpracy opartych o umowę cywilno-prawną (umów partnerskich, w tym o współdziałaniu w ramach regionalnych lub subregionalnych ZIT-ów i innych form obszarów funkcjonalnych itp.).

Rozwiązania zebrane w konkursie wzbogacą i pozwolą lepiej zilustrować przygotowywany „Model współpracy międzysamorządowej i międzysektorowej”. Ma on być w zamyśle jego autorów swoistym drogowskazem i zbiorem praktycznych odpowiedzi, które mają podnosić jakość partnerstw zarówno tych już zawiązanych, jak i tych dopiero tworzonych. Model składa się z 10 standardów opisujących pożądany i docelowy kształt relacji i mechanizmów organizujących współpracę partnerów w kluczowych wymiarach zarządzania. Są to: skład partnerstwa, diagnoza zasobów i konkurencyjności obszaru funkcjonalnego, analiza powiązań funkcjonalnych w zakresie usług publicznych, programy rozwoju, integracja usług publicznych i infrastruktury, stopień integracji między dokumentami strategicznymi i operacyjnymi partnerów samorządowych a wspólnie przygotowanymi dokumentami partnerstwa, monitoring i ewaluacja działań, komunikacja z mieszkańcami i interesariuszami, przestrzeń debaty i dialogu między partnerami oraz komunikacja wewnętrzna i wzajemne zaufanie. Pierwszych siedem standardów dotyczy strategicznego zarządzania rozwojem terytorialnym, zaś pozostałe trzy – operacyjnego zarządzania relacjami w partnerstwie.

W konkursie poszukiwane są realne przykłady, które pozwoliły na skuteczną realizację różnych aspektów

działania partnerstw. Mogą być to rozwiązania odnoszące się do więcej niż jednego standardu, ale też ciekawe i innowacyjne działania w ramach jednego aspektu, a nawet jego części (np. nowatorski sposób prowadzenia konsultacji, niesablonowy pomysł na biuletyn informacyjny, specyficzne procedury aktywizowania mieszkańców).

Zgłoszone do konkursu przykłady współpracy partnerów zostaną ocenione pod kątem 4 podstawowych kryteriów takich jak:

- **innowacyjność** wdrożonego rozwiązania pod względem zastosowanego podejścia, szerokiego widzenia problemu, doboru narzędzi i metod, rozwiązań organizacyjno-zarządczych, wykorzystania nowoczesnych technologii (20% wagi oceny),
- **skuteczność** w realizacji celu, jakiego służy dane narzędzie w ramach konkretnego jednego lub więcej standardu w oparciu o przedłożone uzasadnienie i dokumenty (40% wagi oceny),
- **zgodność** z modelem współpracy oraz stopień zaawansowania narzędzia lub podejścia w ramach danego standardu, w tym użyteczność narzędzia w realizacji jednego lub więcej standardu współpracy (20% wagi oceny),
- **replikowalność** – łatwość adaptacji przez inne partnerstwa (20% wagi oceny).

Najciekawsze rozwiązania będą nagrodzone i szeroko promowane wśród jednostek samorządu terytorialnego i podmiotów z innych sektorów, służąc upowszechnianiu wiedzy o dostępnych i sprawdzonych metodach oraz narzędziach współpracy. Pozytywne doświadczenia będą mogły stanowić pomoc dla innych w rozwoju współpracy na swoim terenie.

Termin przesyłania wniosków to 13 listopada 2015 r. Rozdanie nagród nastąpi 15 grudnia br. w Warszawie.

Więcej informacji o konkursie (w tym formularz zgłoszenia) na stronie www.zmp.poznan.pl

(jp)

MINISTERSTWO
INFRASTRUKTURY
I ROZWOJU

Projekt
**Budowanie kompetencji do współpracy międzysamorządowej
i międzysektorowej jako narzędzi rozwoju lokalnego i regionalnego**
Finansowany z funduszy EOG
pochodzących z Norwegii, Islandii i Liechtensteinu oraz środków krajowych

Doświadczenia i perspektywy

Dialog obywatelski w Polsce

Dialog obywatelski stanowi płaszczyznę komunikacji pomiędzy władzą publiczną a podmiotami z innych sektorów, głównie organizacjami pozarządowymi. Istotą dialogu obywatelskiego jest stworzenie stabilnych, przejrzystych i efektywnych mechanizmów współpracy między władzą publiczną a przedstawicielami lokalnej społeczności.

Rządu i Samorządu Terytorialnego oraz trzecim filarze, który mógłby się wyróżnić z Rady Działalności Pożytku Publicznego (RDPP), wzmocnionej i rozszerzonej.

O tych kwestiach rozmawiali podczas konferencji m.in. przedstawiciele Sieci SPLOT, Stowarzyszenia Dialog Społeczny, Fundacji

W dniu 21 października 2015 r. w siedzibie Ministerstwa Gospodarki odbyła się konferencja konsultacyjna „**Perspektywy dialogu obywatelskiego w Polsce**”. Konferencję otworzył Minister Pracy i Polityki Społecznej Władysław Kosiniak-Kamysz, który podkreślił potrzebę powołania i działania Rady Dialogu Obywatelskiego jako ciała skupiającego ekspertów, doradców i praktyków. Rada, która winna mieć wpisana do Konstytucji możliwość zgłaszania inicjatyw ustawodawczych, byłaby ważną reprezentacją sektora społecznego.

Głównym celem konferencji była promocja idei dialogu obywatelskiego. Rozmawiano także na temat prowadzenia konsultacji społecznych przez władze publiczne przy współudziale przedstawicieli sektora społecznego. Organizatorom zależało na stworzeniu możliwości pogłębienia wiedzy teoretycznej oraz wymiany opinii i doświadczeń

Rada Działalności Pożytku Publicznego

Minister Pracy i Polityki Społecznej, Władysław Kosiniak-Kamysz w dniu 8 października 2015 r. ogłosił skład Rady Działalności Pożytku Publicznego V kadencji. Rada składa się z 24 przedstawicieli strony rządowej, pozarządowej oraz samorządowej. W dniu 21 października br. Minister PIPS wręczył nominacje członkom Rady, odbyło się także jej pierwsze posiedzenie.

Stronę samorządową w Radzie reprezentują:

1. Marek Mazur (podmiot zgłaszający – Związek Województw RP)
2. Piotr Choroś (podmiot zgłaszający – Unia Metropolii Polskich)
3. **Piotr Drygała (podmiot zgłaszający – Związek Miast Polskich)**
4. Andrzej Nowicki (podmiot zgłaszający – Związek Powiatów Polskich)
5. Anna Grygierek (podmiot zgłaszający – Związek Gmin Polskich RP)

na temat jakości dialogu w Polsce. Podczas konferencji zastanawiano się także nad utworzeniem Komitetu Społeczno – Ekonomicznego (KES), który funkcjonuje w UE. Polski KES miałby stanowić platformę dialogu opartą na trzech filarach: Radzie Dialogu Społecznego, istniejącej Komisji Wspólnej

Pracownia Badań i Innowacji Społecznych Stocznia, Fundacji im. Stefana Batorego, Instytutu Sobieskiego, Instytutu Spraw Obywatelskich INSPRO oraz samorządowcy.

(JL)

Ustawa o Radzie Dialogu Społecznego z dnia 24 lipca 2015 r.

Sesja CLRAE

Polska delegacja w nowym składzie

Odpowiedzi samorządów lokalnych na wyzwania dotyczące praw człowieka – migracja, dyskryminacja, integracja społeczna – to główne hasła 29. Sesji Plenarnej Kongresu Władz Lokalnych i Regionalnych Europy, która odbyła się w dniach 20 i 22 października 2015 r. w Strasbourgu.

Podczas październikowej sesji polska delegacja do Kongresu spotkała się w nowym składzie. Dokonano wyboru władz – przewodniczącym delegacji został Dariusz Wróbel, burmistrz Opola Lubelskiego, zastępcą Wojciech Jankowiak, wicemarszałek województwa wielkopolskiego. Związek Miast Polskich reprezentowali Robert Biedroń, prezydent Słupska oraz Krzysztof Matyjaszyk, prezydent Częstochowy.

Polska delegacja do CLRAE podczas spotkania z nowym Ambasadorem Januszem Stańczykiem, Stałe Przedstawicielstwo RP przy Radzie Europy.
Fot. Urząd Marszałkowski Woj. Wielkopolskiego

Podczas obrad plenarnych prezydent Łodzi Hanna Zdanowska, została wybrana wiceprzewodniczącą Izby

Władz Lokalnych Kongresu. Poprzednią wiceprzewodniczącą była Jolanta Barska, burmistrz Nysy.

Kongres jest zgromadzeniem przedstawicieli samorządu terytorialnego reprezentujących państwa członkowskie Rady Europy. To najstarsza tego typu instytucja o charakterze paneuropejskim, która ma swoje oparcie w traktatach międzynarodowych. CLRAE skupia przedstawicieli władz lokalnych i regionalnych, reprezentujących łącznie ponad 200 tysięcy samorządów z 47 krajów członkowskich Rady Europy. Główną rolą Kongresu jest promocja demokracji lokalnej i regionalnej oraz wzmacnianie znaczenia samorządu terytorialnego. Szczególną uwagę przykładą do realizacji zasad zapisanych w Europejskiej Karcie Samorządu Lokalnego.

Katarzyna Paczyńska

Nowy Program Badań Strategicznych i Innowacji

Miasta przyszłości

29 września 2015 r. odbyła się w Parlamencie Europejskim konferencja pt. „Przejście w kierunku zrównoważonych i przyjaznych mieszkańcom miast przyszłości” współorganizowana przez Intergrupę URBAN.

Konferencja miała na celu zaprezentowanie Programu Badań Strategicznych i Innowacji w odniesieniu do kwestii miejskich, opracowanego przez Wspólną Inicjatywę Programową

JPI Urban Europe. Konferencja odbywała się w momencie, kiedy Komisja Europejska pracuje nad Agendą Miejską Unii Europejskiej. Poseł Jan Olbrycht, który przewodniczy Intergrupie zwrócił

uwagę podczas konferencji na to, jak ważne są wyniki badań naukowych dla wprowadzania konkretnych rozwiązań w miastach.

Współorganizatorami konferencji był panel Naukowej Weryfikacji Rozwiązań Technologicznych Parlamentu Europejskiego (STOA) oraz Dyrekcja Generalna ds. Badań i Innowacji Komisji Europejskiej.

Więcej informacji na temat Programu Badań Strategicznych i Innowacji.

Więcej informacji o Wspólnej Inicjatywie Programowej JPI Urban Europe

(epe)

Europejski Tydzień Regionów i Miast

Open Days 2015

W dniach 12 – 15 października 2015 r. w Brukseli odbył się 13. Europejski Tydzień Regionów i Miast – Open Days 2015. Jest to największe coroczne wydarzenie związane z polityką regionalną i lokalną. W tym roku uczestniczyło w nim 6 tysięcy przedstawicieli europejskich samorządów, ekspertów, polityków oraz przedstawicieli administracji różnego szczebla.

W programie tegorocznej edycji, która odbyła się pod hasłem „Regiony i miasta Europy partnerami w zakresie inwestycji i wzrostu”, znalazło się 140 debat, seminariów i warsztatów. W tym roku skupiły się one na trzech najważniejszych kwestiach: unowocześnieniu Europy, otwarciu się regionów na biznes oraz rozwoju i integracji miast i wsi. Wszystkie wydarzenia, jakie odbywały się w tym roku w Brukseli zostały zorganizowane przez Komisję Europejską, Komitet Regionów oraz władze lokalne i regionalne z całej Europy.

Jednym z wydarzeń zorganizowanych z udziałem polskich samorządów był warsztat dotyczący sposobów integracji europejskich obszarów miejskich. Jego celem było zaprezentowanie najlepszych inicjatyw oraz omówienie strategii podejmowanych przez władze regionalne w kwestii Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych (ZIT), wymiana poglądów na temat koncepcji ZIT w różnych regionach, a także zidentyfikowanie potencjalnych wyzwań i szans dla władz europejskich samorządów. Podczas warsztatu porównywano doświadczenia miast i regionów, w których ZIT-y już funkcjonują (Małopolska, Łódź), z holenderskim Maastricht, które wprowadza podobny model zarządzania terenem znajdującym się na obszarze 2 krajów (Holandia i Belgia). W spotkaniu uczestniczył też przedstawi-

ciel Seferihisar (Turcja), który zdobył wiedzę na temat pozyskiwania środków na tworzenie ZIT-ów oraz korzyści, jakie przynosi ten model zarządzania większym obszarom miejskim. Seminarium to zostało zorganizowane przez miasto Łódź jako lidera międzynarodowego konsorcjum.

Ciekawa debata odbyła się także w siedzibie Biura Wielkopolski w Brukseli. Podczas spotkania pt. „Lepsze miejsca pracy na rzecz silniejszych miast i regionów – nowe podejście”, skupiono się na tym, jak polityka spójności może wspierać tworzenie nowych miejsc pracy i zwalczać wykluczenie społeczne. Samorządowcy z Barcelony, Hanoweru, Liverpoolu, Malmö, Göteborga i Wielkopolski przedstawili lokalne i regionalne strategie oraz programy na rzecz zatrudnienia. Przedstawicielka Urzędu Marszałkowskiego w Poznaniu pokreśliła, że w okresie programowania 2014-2020 polskie województwa po raz pierwszy zarządzają środkami EFS, dzięki czemu mogą lepiej ukierunkować finansowanie na istniejące na ich terenie potrzeby.

Wielkopolska jest członkiem Europejskiej Platformy Regionów Podmiejskich PURPLE. Instytucja ta zorganizowała w Brukseli warsztat „Agenda Miejska oraz Europejskie Fundusze Strukturalne i Inwestycyjne na lata 2014-2020: włączenie obszarów podmiejskich w działania na rzecz intensyfikacji połączeń miejsko-wiej-

skich”. Podczas Europejskiego Tygodnia Regionów i Miast odbyło się Zgromadzenie Ogólne Europejskiej Platformy Regionów Podmiejskich, które częściowo zostało poświęcone zagadnieniu regionalnego wskaźnika rozwoju społecznego (SPI).

Region Pomorski we współpracy z innymi miastami i regionami, m.in. Lublaną, woj. lubelskim, francuskim regionem Pikardia czy prowincją holenderską Geldria zorganizował w Brukseli warsztat „Drive me green” poświęcony zrównoważonemu transportowi. Reprezentanci miast i regionów mówili o zastosowanych u siebie rozwiązaniach w transporcie i korzyściach, jakie one przyniosły, m.in. o systemie park&ride czy samochodach elektrycznych stosowanych na szeroką skalę w stolicy Słowenii. Przedstawiciel Urzędu Marszałkowskiego Województwa Pomorskiego mówił ponadto o idei powstania Pomorskiej Kolei Metropolitalnej.

Województwo Świętokrzyskie podczas warsztatu eksperckiego podzieliło się z kolei z Europą wiedzą o wpływie turystyki zdrowotnej na ekonomię regionalną. Wzięło w nim udział ponad 120 ekspertów, w tym przedstawicieli Komisji Europejskiej i gości z całej Europy, związanych z rozwojem usług turystyki zdrowotnej. Warsztat poświęcony był przedstawieniu najbardziej efektywnych mechanizmów pobudzania rozwoju na poziomie lokalnym i regionalnym w kontekście wykorzystania potencjału i realnej siły oddziaływania inteligentnych specjalizacji regionalnych związanych z turystyką zdrowotną.

(epe)

źródło: Biuro Wielkopolski w Brukseli, Metropolia Krakowska, Urząd Marszałkowski woj. Pomorskiego, Świętokrzyskiego.

Równość kobiet i mężczyzn w życiu lokalnym

Bilans 10-lecia

10 lat temu została opublikowana przez Radę Gmin i Regionów Europy (CEMR) Europejska Karta równości kobiet i mężczyzn w życiu lokalnym. Dokument zawierający regulacje i zalecenia równościowe dla samorządów, opracowali eksperci w ścisłej współpracy z kobietami pochodzącymi z wyboru.

Karta jest dla jednych oczywistością, a dla innych zapisem pokazującym, w jak wielu obszarach funkcjonowania samorządu należałoby uwzględnić kobiety, jako pełnoprawne mieszkanki gminy – obywatelki płacące podatki lokalne.

Kartę podpisały dotychczas 1493 samorządy w 32 krajach Europy, najwięcej w Hiszpanii, Włoszech i Szwecji. Spośród polskich samorządów uczyniła to jedynie Nysa.

Obowiązki sygnatariuszy

W ciągu dwóch lat od sygnowania dokumentu gmina powinna opracować i rozpocząć wdrażanie równościowego planu działania. Może być nim także strategia rozwoju miasta lub gminy przy założeniu, że zawiera elementy dotyczące równości płci. Jak pokazują statystyki, tylko niektóre samorządy, które podpisały Kartę, realizują jej zapisy ujęte w 30 artykułach, a plany działania w większości dotąd nie powstały. Dla przykładu we Włoszech jest aż 418 gmin, które ratyfikowały Kartę, jednak równościowy plan przygotowano zaledwie w 11 z nich.

Pomysłowy Frankfurt

Ciekawe podejście do planu działania zaprezentował Frankfurt nad Menem. Biorąc pod uwagę, że w Niemczech 80% zatrudnionych w niepełnym wymiarze godzin stanowią kobiety, miasto stworzyło przy udziale przedstawicieli różnych środowisk

Co blokuje równość w samorządach

W myśl zasady „co widzialne – można zmierzyć, a co można zmierzyć – można poprawić”, CEMR przy wsparciu finansowym Komisji Europejskiej, przeprowadził pilotażowy projekt którego efektem było

Przykład oznaczenia stosowanego przez władze Wiednia. W mieście tym równość płci widoczna jest na znakach drogowych, oznaczeniach stosowanych w urzędach i instytucjach publicznych, placówkach handlowych i zdrowotnych.

Fot. Stadt Wien

opracowanie 76 wskaźników monitorujących wdrażanie Karty w samorządach. Są one dodatkowym narzędziem wspierającym wdrażanie polityki równościowej na szczeblu lokalnym i regionalnym.

Stąd podczas spotkania podsumowującego ostatnie prace CEMR nad Kartą i jej wskaźnikami, które odbyło się w 14 października 2015 r. w Brukseli, podkreślano rolę włączania kwestii równouprawnienia kobiet i mężczyzn w główny nurt polityki i podejmowane decyzje (*ang. gender mainstreaming*) oraz budżetu wrażliwego na płeć (*ang. gender budgeting*). Kwestia równości, jak powiedziała podczas brukselskiego spotkania Maria Noichi, deputowana Parlamentu Europejskiego, nie jest tematem luksusowym i nie powinna być brana pod uwagę dopiero w sytuacji nadwyżek budżetowych, ale w każdej sytuacji ekonomicznej gminy.

Promocja równości

Tematyka Karty obejmuje szerokie spektrum obszarów życia gminy. Wśród 30 wymienić można przykładowo zrównoważony rozwój, kulturę, sport i czas wolny, zamówienia publiczne, transport, rozwój gospodarczy. Dokument ten jest promowany przez CEMR, Komisję Europejską oraz krajowe stowarzyszenia władz lokalnych. Podczas konferencji podsumowującej okres blisko 10-letniego funkcjonowania Karty zaprezentowano także przykład promowania równości kobiet i mężczyzn w życiu publicznym. Baskijski Związek Gmin (EUEDEL) stworzył ośrodek szkoleniowy dla kobiet pochodzących z wyboru, w którym to burmistrzynie, niezależnie od opcji politycznej, wielkości gminy, stażu zawodowego czy wieku, mogą podnosić swoje kwalifikacje, wymieniać się wiedzą i doświadczeniem, tak aby bezpośrednio i skutecznie wywierać wpływ na życie kobiet i mężczyzn w swoich samorządach. Tematy warsztatów, kursów, seminariów są wypracowywane na bieżąco, zależnie od aktualnych potrzeb gmin z 3 regionów Hiszpanii.

Na dedykowanej tematowi równości kobiet i mężczyzn stronie internetowej [Obserwatorium ds. Karty równości kobiet i mężczyzn w życiu lokalnym](#), oprócz treści Karty (także w j. polskim) oraz spisu sygnatariuszy, można znaleźć także praktyczne rady, w jaki sposób podpisać Kartę, jak opracować lokalny plan działania, jak mierzyć jego wdrażanie oraz poznać dobre przykłady praktyk równościowych z całej Europy.

Hanna Lekki

Źródła danych:

Raport Komisji Europejskiej nt. równości pomiędzy kobietami i mężczyznami, 2014 (*ang. Report on equality between women and men 2014*) www.sejm.gov.pl

37% eurodeputowanych to kobiety (2014)

28% kobiet zasiada w parlamentach krajów członkowskich UE (2014)

niespełna 24% to posłanki na Sejm RP (7 kadencji)

94% Europejczyków i Europejki opowiada się za równością kobiet i mężczyzn o 16% mniej zarabiają średnio kobiety w UE

15% burmistrzów/prezydentów UE to kobiety

(banki, centra pośrednictwa pracy, organizacje społeczne, związki zawodowe, uczelnie wyższe, władze samorządowe, ośrodki kultury) plan działania tylko w jednym obszarze: „Równość i udział kobiet w rynku pracy”. Opracowanie strategii zajęło dwa lata, przez kolejne dwa ma on być realizowany, a w 2017 ma nastąpić jego ewaluacja i rozpoczną się prace nad kolejnym planem równościowym w innej dziedzinie.

Analiza zebranych wśród sygnatariuszy Karty danych pokazuje, że najważniejszym czynnikiem odgrywającym rolę w promowaniu i wdrażaniu Karty jest wola polityczna. Gdy ta istnieje, wówczas temat równości (nie tylko płci) brany jest pod uwagę w różnych obszarach życia gminy. Czynnikiem blokującym temat równości w samorządach jest brak środków finansowych.

450- lecie praw miejskich Limanowej

Najaktywniejsza gmina na Sądecczyźnie

Limanowa to 16-tysięczne miasteczko położone w południowo-wschodniej Polsce, w niewielkiej kotlinie otoczonej górami Beskidu Wyspowego, należącego do Karpat Zewnętrznych. Bezpośrednio nad miastem od strony północnej wznosi się słynna Łysa Góra. Limanowa ma również i tę zaletę, że z grzbietów gór jej okolicy można podziwiać zarówno pasmo Gorców, jak i Tatry.

Administracyjnie miasto znajduje się w województwie małopolskim i jest siedzibą władz rozległego powiatu limanowskiego. Lokalny węzeł dróg daje dogodne połączenia w stronę Krakowa, Nowego Sącza czy Bochni. Malownicza trasa kolejowa biegnąca przez miasto łączy stacje na linii Chabówka - Nowy Sącz.

Współczesne oblicze Limanowej ukształtowało się głównie w drugiej połowie XX

wieku, kiedy to zaniedbane miasteczko, pełne śladów dziewiętnastowiecznej galicyjskiej biedy, zaczęło dynamicznie przekształcać się w niewielki, ale nowoczesny ośrodek miejski. Ostatnie lata przyniosły uporządkowanie wielu zakątków w centrum, remont budynków dawnego browaru, który stał się nowoczesnym centrum administracyjnym.

Chociaż Limanowa ze względu na atrakcyjne położenie stawia bardziej na rozwój tury-

Bazylika sakralno-patriotyczna

Obecny układ przestrzenny Limanowej jest zabytkiem urbanistycznym z przełomu XV i XVI wieku, gdzie plan tradycyjny został zredukowany i dostosowany do układu już istniejących dróg sprzed lokacji miasta. Jest to jednak jedyny ślad tak odległej przeszłości. Niszczące drewnianą zabudowę pożary sprawiły, że w mieście nie ma wiekowych zabytków, a budynki murywane zaczęły powstawać tu właściwie dopiero w XIX wieku. Warto jednak zobaczyć symbol Limanowej - górującą nad miastem bazylikę pw. Matki Boskiej Bolesnej, wzniesioną jako pomnik 100-lecia Konstytucji 3 Maja. Jej monumentalna bryła z 60-metrową wieżą z każdej strony urzekająca harmonią i różnorodnością, jest obiektem sakralnym o randze krajowej.

styki, stara się też przyciągnąć przedsiębiorców. Mają tu swe siedziby takie firmy jak: „Gold drop” (chemia gospodarcza), „Koral”

Wypromować wśród turystów

Stąd jest wszędzie tak samo blisko

Z Władysławem Biedą, burmistrzem Limanowej rozmawia Hanna Hendrysiak

■ Świętujecie jubileusz 450-lecia?

- Świętujemy – rozpoczęliśmy już na wiosnę, w kwietniu – czyli wtedy, gdy akt lokacji miasta był faktycznie nadany przez króla Zygmunta Augusta. Później w połowie lipca odbył się pierwszy Jarmark Limanowski dla upamiętnienia nadanego w akcie lokacyjnym przywileju organizowania jarmarków na Marię Magdalenę. Były wyjątkowo uroczyste Dni Limanowej i właściwie wszystkie imprezy jakie się odbywają w tym roku nawiązują do jubileuszu. Wydaliśmy specjalny numer „Informatora Miejskiego”, poświęcony w całości jubileuszowi, powstaniu Limanowej, historii miasta. Przygotowaliśmy m. in. okolicznościową wystawę na rynku – dla mieszkańców i turystów, gdzie jest nakreślona 450-letnia historia miasta.

■ **Bardzo intensywny rozwój Limanowa przeżywała po II wojnie światowej – wtedy przybywali tu nowi mieszkańcy, powstawały instytucje użyteczności publicz-**

nej. Po przemianach ustrojowych miasto podupadło. Jak sytuacja wygląda dzisiaj?

- Jeśli patrzeć na trend rozwojowy, to teraz Limanowa pnie się również do góry. Myślę, że to widać, udaje nam się sporo zmieniać. Staramy się, żeby Limanowa będąc małym, spokojnym i bezpiecznym miastem, posiadała jednak udogodnienia i walory, które mają większe miasta. I żeby się tu dobrze żyło, nam, naszym dzieciom, wnukom.

■ **Co już udało się zrobić, aby żyło się tu dobrze?**

- Przede wszystkim przebudowujemy układ drogowy. Jeszcze 5 lat temu, żeby przejechać z jednej strony miasta na drugą mieliśmy tylko jedną drogę, zresztą też w kiepskim stanie. Teraz są alternatywne przejazdy, a główna droga została zmodernizowana. Aktualnie dzięki dużym staraniom postępuje przebudowa jednego z głównych skrzyżowań w mieście, gdzie w godzinach szczytu tworzyły się korki

- powstanie tam duże, czterowylotowe rondo, które ułatwi połączenie drogi krajowej i wojewódzkiej z miejską. W poprzednich czterech latach przebudowaliśmy kilkanaście ulic, zbudowaliśmy nowy most i wyremontowaliśmy 2 inne. Poza tym wybudowaliśmy muszlę koncertową - taki amfiteatr w parku miejskim, gdzie odbywają się imprezy kulturalne; przywróciliśmy po 11 latach przerwy Ogólnopolski Festiwal Piosenki Turystycznej, który w tym roku był na wysokim poziomie. Wybudowaliśmy skate park, zimą mamy sztuczne lodowisko, siłownię zewnętrzną, dwa boiska ORLIK, boiska wielofunkcyjne. Z takich przyziemnych, ale bardzo ważnych dla mieszkańców inwestycji - trwa rozbudowa kanalizacji miasta. W ciągu dwóch lat realizujemy w tym zakresie inwestycje za ponad 25 mln zł. W ramach tego zadania dokończyliśmy modernizację oczyszczalni ścieków za 8 mln, rozbudo-

Bazylika pod wezwaniem Matki Boskiej Bolesnej - kościół, będący świadectwem nie tylko religijności, ale i patriotyzmu miejscowego społeczeństwa, pomyślany jako pomnik upamiętniający stulecie uchwalenia Konstytucji 3 maja - pierwszej w Europie Ustawy Zasadniczej.

Fot. Archiwum UMIG

(lody), „Wolimex” (budownictwo), „Emiter” (osprzęt elektryczny), „Lima-Therm” (aparatúra pomiarowa) i wiele innych.

Limanowa wciąż postrzegana jest jako stolica regionu o niewykorzystanych w pełni możliwościach turystycznych. Dlatego też jednym z ważniejszych kierunków działania będzie rozwijanie przedsięwzięć promocyjnych oraz wszelkich usług, które pozwalają wygodnie i atrakcyjnie spędzić czas turystom i wczasowiczom.

Do przedsięwzięć inwestycyjnych podnoszących walory turystyczne miasta należy planowana od lat budowa zbiornika retencyjnego w Młynnem. Zbiornik ten, obrzeżami stykający się z administracyjnymi granicami Limanowej, przyczyni się do zwiększenia bezpieczeństwa w przypadku powodzi i będzie stanowił rezerwuuar wody dla celów komunalnych, a także urozmaici górski krajobraz oraz stworzy warunki do uprawiania sportów wodnych, korzystania z plaż i kąpielisk. Planuje się, że zaporą zamykająca dolinę Łososiny będzie miała 17 metrów wysokości i 178 metrów długości, a powstałe dzięki niej sztuczne jezioro - 135 hektarów powierzchni.

wujemy sieć kanalizacyjną i wodociągową, modernizujemy stację uzdatniania wody, która pamiętała lata 60. ubiegłego wieku. Można by tak jeszcze trochę wymieniać.

■ **Macie też Państwo plany, aby lepiej wypromować Limanową jako miejscowość turystyczną. Jaki macie na to pomysł?**

- Rzeczywiście, musimy stworzyć lepszą infrastrukturę turystyczną. Dzisiaj wygląda to tak, że mamy piękne tereny, ciekawe miejsca, ale pod turystykę jeszcze słabo przygotowane. Już któryś rok z kolei trwa akcja „Odkryj Beskid Wyspowy”, w ramach której przez całe wakacje w każdą niedzielę turyści wędrują z przewodnikiem – pomysłodawcą panem Czesławem Szynaliakiem po okolicznych górach. Dzień kończy się zabawami i konkursami. W tym roku wzięło w niej udział ponad 12 tysięcy osób. Akcja ta jest wspaniałą promocją naszego regionu.

Chcemy, żeby w Limanowej powstała baza turystyczna. Limanowa ma takie ciekawe położenie tu na południu Polski – gdyby Pani wzięła w odpowiedniej skali w rozwartość cyrkla 70 km i zakreśliła wokół miasta okrąg, to zmieści się w nim Kraków, Zakopane, Krynica, Wieliczka czy Bochnia – wszystkie miejscowości o dużych walorach turystycznych. W związku z tym nasze miasto mogłoby się stać bazą turystyczną, wypadową, bo jak ktoś tu przyjedzie, to wszędzie ma jednakowo blisko. Dlatego chcemy, aby powstało u nas jak najwięcej

miejsz noclegowych – chcemy uaktywnić mieszkańców, aby organizowali pokoje gościnne. W tym celu utworzyliśmy nową grupę podatkową – obniżyliśmy podatki od powierzchni pokoi gościnnych, żeby zachęcić mieszkańców do ich tworzenia. Wiadomo, że zanim taki biznes się rozkręci trochę czasu upłynie, a jeśli ktoś musiałby od razu płacić normalną stawkę podatku od działalności gospodarczej, byłoby to dużym obciążeniem.

Mamy też w Limanowej dwa hotele – jeden jest prywatny, teraz rozbudowywany, ma mieć trzy gwiazdki. Mamy też hotel „Siwy brzeg”, który należy do miasta. Aktualnie opracowujemy projekt jego modernizacji. Dzisiaj ma około 40 miejsc, po rozbudowie ma mieć ich setkę. Jest też projekt przebudowy i rozbudowy limanowskiego Domu Kultury, który ma się zmienić w Centrum Kultury z salą widowiskową na około 450 miejsc, z biblioteką, którą tam przenieśliśmy ze starego, przedwojennego budynku, z salami dla różnego rodzaju lokalnych zespołów, chórów, orkiestry.

Sporo jest rzeczy, na które już mamy projekty i które chcemy realizować w najbliższym czasie. Ostatnio pozyskaliśmy duży teren zielony, ponad 4 ha wokół potoku Jabłoniec, gdzie chcemy poszerzyć miejski park i stworzyć dobre miejsce do wypoczynku. Zarządzamy też terenem o powierzchni 38 ha lasu na Miejskiej

Najaktywniejsza!

Limanowa została „najaktywniejszą gminą Subregionu Sądeckiego w 2014 r.” spośród 39 ocenianych gmin, w konkursie organizowanym przez Fundację Sądecką i Wyższą Szkołę Zawodową w Nowym Sączu. Jury analizowało pięć kategorii: generowanie dochodów, pozainwestycyjną działalność gospodarczą, aktywność inwestycyjną gminy, efekty polityki społecznej i dynamikę rozwoju.

Na Kongresie Euroregionu „Tatry” Limanowa otrzymała Nagrodę im. Petera Buriana przyznaną samorządom, których działalność i osiągnięte rezultaty mogą stanowić wzór do naśladowania dla innych oraz które w wybitny sposób przyczyniły się do rozwoju polsko-słowackiej współpracy transgranicznej. Nagrodę otrzymało również miasto Dolny Kubin, z którym Limanowa współpracuje od przeszło 44 lat i wspólnie realizuje projekty dofinansowywane ze środków Unii Europejskiej.

Górze – powstanie tam miejsce wypoczynku i sportów ekstremalnych, które przyciągnie turystów, i zimą, i latem. Na sąsiedniej górze w odległości około pół kilometra mamy już wyciąg narciarski – stok ma certyfikat FIS-owski, przyjeżdżają tu ćwiczyć nawet sportowcy z Nowego Targu czy Zakopanego. Również na Miejskiej Górze mamy piękny krzyż jubileuszowy – największy krzyż stalowy w Polsce o wysokości 37 m z dużym tarasem widokowym, z którego w pogodne dni można podziwiać cały Beskid Wyspowy, a nawet Tatry.

■ **Słyszałam też o planach związanych z muzeum bitwy pod Limanową**

- W ubiegłym roku w grudniu obchodziliśmy setną rocznicę bitwy pod Limanową. W czasie I wojny światowej rozegrała się tu poważna bitwa – pierwsza wygrana wojsk austro-węgierskich nad wojskami rosyjskimi. Tu zatrzymał się front rosyjski i później już się tylko cofał na wschód.

Wkrótce będziemy ogłaszać konkurs na utworzenie takiego kompleksu historycznego wokół cmentarza wojskowego na wzgórzu Jabłoniec. Bardzo dużo osób przyjeżdża w to miejsce, nie tylko naszych rodaków, ale całe wycieczki autobusowe np. Węgrów zobaczyć ten cmentarz – jeden z piękniejszych cmentarzy z okresu I wojny światowej.

■ **Sporo planów i pomysłów - życzę udanej ich realizacji.**

IX Międzynarodowa Konferencja
Miasto 2015 – Zarządzanie Miastem
Katowice, 17 listopada 2015

Program

8.30-9.00 rejestracja uczestników

9.00-9.30 wystąpienia otwierające

9.30-11.00 I Blok

**Urban policy, urban regeneration and smart cities:
messages for and from Europe.**

prof. Michael Parkinson, Fundator i dyrektor w European Institute
for Urban Affairs na Uniwersytecie John Moores'a w Liverpoolu.

11.00-11.30 przerwa kawowa

11.30-13.30 II Blok

Dyskusja prezydentów miast:

**Rewitalizując miasta - jak zachować balans między remontem
infrastruktury a potrzebami społeczności lokalnych?**

Zygmunt Frankiewicz - Prezydent Miasta Gliwice, Prezes Związku
Miast Polskich,

Roman Szelemej - Prezydent Miasta Wałbrzych,

Hanna Zdanowska - Prezydent Miasta Łódź, **Jacek Karnowski** -
Prezydent Miasta Sopot,

Paweł Orłowski - Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Infrastruktury
i Rozwoju odpowiedzialny m.in. za sprawy związane z budo-
wnictwem, mieszkalnictwem, zagospodarowaniem przestrzennym
i polityką miejską, gospodarką nieruchomości.

Moderator: Jan Olbrycht

13.30-14.30 lunch

14.30-16.00 III Blok

Czy polskie miasta przyszłości będą użyteczne*?

Marek Wojtkowski - Prezydent Miasta Włocławek,

Roman Ciepiela - Prezydent Miasta Tarnów,

Marcin Wojdat - Sekretarz m.st. Warszawy,

Anna Hetman - Prezydent Miasta Jastrzębie-Zdrój,

Wojciech Życzynski - Microsoft,

Piotr Skirski - Cisco Systems,

Marek Okularczyk - IBM,

Moderator: Arkadiusz Godlewski

**Miasto użyteczne to miasto zapewniające najwyższą jakość
życia mieszkańcom oraz stwarzające najlepsze szanse rozwoju
swoim interesariuszom.*

16.00-16.30 podsumowanie i zakończenie konferencji -
Jan Olbrycht

W kuluarach konferencji będzie działać
punkt informacyjny URBACT III. Podczas spotkania
zostanie zaprezentowany punkt kontaktowy
Programu URBACT III.

Więcej informacji na temat Konferencji na www.konferencjamiasto.pl

OBLICZA MAŁYCH MIAST (4)

Konferencja

Problemy rozwoju małych miast

Śrem, 19-20 listopada 2015

program

19 listopada, czwartek

16.00 posiedzenie Komisji Małych Miast ZMP

17.00 otwarcie konferencji:

- **Adam Lewandowski**, burmistrz Śremu
- **Wojciech Długoborski**, prezes Unii Miasteczek Polskich
- **Marcin Pluta**, wiceprezes Związku Miast Polskich

17.15-19.00 **Finanse małych miast na tle finansów JST**

- wprowadzenie - **Andrzej Porawski**, dyrektor Biura ZMP
- komentarz - **Eugeniusz Gołembiewski**, burmistrz Kowala, wiceprezes UMP
- dyskusja

19.30 Kolacja „wielkopolska”

20 listopada, piątek

9.30 sesja I - **Ustawa o rewitalizacji - nowe możliwości dla miast**

- wprowadzenie - dr **Aleksandra Jadach-Sepiolo** (SGH)
- komentarz - **Andrzej Brzozowy**, wicedyrektor departamentu, (MliR)
- dyskusja, podsumowanie

11.30 przerwa kawowa

11.45 sesja II - **Rola małych miast w rozwoju obszarów wiejskich**

- wprowadzenie - dr **Magdalena Dej** (IRM)
- komentarz - **Henryk Litka**, burmistrz Dolska
- dyskusja, podsumowanie

13.45 obiad

15.00 posiedzenie Zarządu ZMP

19.00 kolacja

„Samorząd Miejski” - miesięcznik wydawany przez Związek Miast Polskich.

Adres wydawcy: ul. Robocza 42, 61-517 Poznań.

„Samorząd Miejski” redaguje zespół w składzie: Ewa Parchimowicz – redaktor naczelna,
Joanna Proniewicz, Hanna Hendrysiak. Oprawa graficzna, skład: Krzysztof Paczyński.

Adres redakcji: ul. Robocza 42, 61-517 Poznań, tel. 61 63 350 54, fax 61 63 350 60,

http://www.zmp.poznan.pl/strona-68-samorzad_miejski.html, e-mail: redakcja@zmp.poznan.pl